

REPUBLIKA HRVATSKA

AGENCIJA ZA ZAŠТИTU
TRŽIŠNOG NATJECANJA

CROATIAN COMPETITION AGENCY

KLASA: UP/I 034-03/21-01/017

URBROJ: 580-10/63-2023-046

Zagreb, 20. srpnja 2023.

Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja OIB: 54882480048 na temelju članka 30. točke 2., članka 31., članka 49. stavka 1. i 2. i članka 58. stavka 1. točke 9. i 13. Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja („Narodne novine“, br. 79/09., 80/13. i 41/21.), u upravnom postupku utvrđivanja sprječavanja, ograničavanja ili narušavanja tržišnog natjecanja sklapanjem zabranjenog sporazuma protiv poduzetnika HRVATSKE ŠUME društvo s ograničenom odgovornošću, OIB: 69693144506 sa sjedištem u Zagrebu, Ulica Kneza Branimira 1, zastupanog po odvjetnicima iz Osvjetničkog društva [...] i Hrvatske gospodarske komore, Udruženja drvno-prerađivačke industrije, OIB: 85167032587, sa sjedištem u Zagrebu, Rooseveltov trg 2, zastupanog po Luki Buriloviću, predsjedniku, po službenoj dužnosti, na temelju odluke Vijeća za zaštitu tržišnog natjecanja u sastavu: dr.sc. Mirta Kapural, dipl.iur., predsjednica Vijeća, Denis Matić, dipl. iur. i mr. sc. Ljiljana Pavlic, članovi Vijeća, sa sjednice 25/2023., održane 20. srpnja 2023. donosi sljedeće

RJEŠENJE

1.1. Prihvaćaju se mjere, uvjeti i rokovi predloženi od strane poduzetnika HRVATSKE ŠUME društvo s ograničenom odgovornošću, OIB: 69693144506 sa sjedištem u Zagrebu, Ulica Kneza Branimira 1, i to na način da:

- Hrvatske šume neće primjenjivati odredbu članka 11.2. Pisma razumijevanja za ugovaranje okvirnih i godišnjih ugovora za kupoprodaju trupaca od 15.12.2017. godine i odredbu članka 9.2. Pisma razumijevanja za ugovaranje okvirnih i godišnjih ugovora za kupoprodaju prostornog drva od 20. travnja 2018., te će isključiti Udruženje drvno-prerađivačke industrije pri Hrvatskoj gospodarskoj komori iz donošenja odluka i sastanaka Povjerenstva na kojima se raspravlja i odlučuje o prigovorima kupaca HŠ-a u vezi prodaje drvnih sortimenata Hrvatskih šuma. Odlučivanje je u isključivoj nadležnosti uprave društva Hrvatske šume, uzimajući u obzir rad i zapažanja stručnih službi Hrvatskih šuma.
- U sklopu Hrvatskih šuma osnovano je Povjerenstvo za praćenje prodaje drvnih sortimenata putem javnih poziva, koje je nadležno odlučivati o prigovorima kupaca vezanim za moguće nepravilnosti u prodaji drvnih sortimenata putem javnih poziva Hrvatskih šuma.
- Hrvatske šume će u roku od tri (3) mjeseca od dana dostave podneska Hrvatskih šuma od 13. lipnja 2023. AZTN-u uvesti poseban program izobrazbe (edukacije) o propisima o zaštiti tržišnog natjecanja i to kako za rukovoditelje tako i za zaposlenike koji prilikom obavljanja poslova svog radnog mjestu dolaze u potencijalni doticaj s tržišnim natjecanjem u bilo kojem segmentu.

Navedeni program izobrazbe (edukacije) uključivao bi:

- izradu Priručnika u vezi zaštite tržišnog natjecanja za sve zaposlene;

- internu edukaciju ključnih osoba koje sudjeluju u radu Povjerenstva za praćenje prodaje drvnih sortimenata putem javnih poziva te ostalih ključnih osoba koje obavljaju komercijalne poslove društva u vidu seminara u vezi temeljnih postulata i instituta tržišnog natjecanja, praktičnom provođenju propisa te eventualnim izmjenama relevantnih propisa; te
- određivanje i imenovanje osobe koju bi radnici bili dužni kontaktirati u slučaju da imaju osnovanu sumnju da bi pojedino postupanje ili ne postupanje moglo imati utjecaj na (ne)usklađenost s propisima tržišnog natjecanja

1.2. Predložene mjere, uvjeti i rokovi iz točke 1.1. izreke ovoga rješenja ocjenjuju se dostatnima za otklanjanje mogućih negativnih učinaka i ponovnu uspostavu tržišnog natjecanja.

1.3. Nalaže se poduzetniku Hrvatske šume, da Agenciji za zaštitu tržišnog natjecanja dostavi: Program izobrazbe (ekdukacije) o propisima o zaštiti tržišnog natjecanja s uključenim Priručnikom u vezi zaštite tržišnog natjecanja.

Rok izvršenja: 13. rujna 2023.

1.4. Predložene mjere, uvjeti i rokovi iz točke 1.1. izreke ovoga rješenja ovim rješenjem postaju obvezni za poduzetnika Hrvatske šume.

1.5. Utvrđuje se da, nakon ispunjenja naloga iz točke 1.3. izreke ovoga rješenja, nema uvjeta za daljnje vođenje postupka protiv poduzetnika Hrvatske šume, u ovom predmetu.

1.6. Ako Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja utvrdi da se poduzetnik ne pridržava utvrđenih mjera, uvjeta i rokova iz točke 1.1., odnosno naloga iz točke 1.3. izreke ovoga rješenja, takvo postupanje smatraće se povredom Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja, što će se utvrditi posebnim rješenjem kojim će se izreći i novčana kazna.

2. Obustavlja se postupak protiv Hrvatske gospodarske komore, Udrženja drvno-prerađivačke industrije, OIB: 85167032587, sa sjedištem u Zagrebu, Rooseveltov trg 2 jer nema zakonskih prepostavki za daljnje vođenje postupka.

3. Ovo rješenje bit će objavljeno u „Narodnim novinama“, kao i na internetskoj stranici Agencije za zaštitu tržišnog natjecanja.

Obrazloženje

1. Postupak utvrđivanja narušavanja tržišnog natjecanja

I. Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja OIB: 54882480048 (dalje u tekstu: AZTN) je zaključkom KLASA: UP/I 034-03/21-01/017, URBROJ: 580-10/63-2022-019 od 14. travnja 2022., pokrenula postupak po službenoj dužnosti protiv poduzetnika HRVATSKE ŠUME društvo s ograničenom odgovornošću, OIB: 69693144506 sa sjedištem u Zagrebu, Ulica Kneza Branimira 1, zastupanog po odvjetnicima iz Odvjetničkog društva [...] (dalje u tekstu: Hrvatske šume ili HŠ) i Hrvatske gospodarske komore, Udrženja drvno-prerađivačke industrije, OIB: 85167032587, sa sjedištem u Zagrebu, Rooseveltov trg 2 (dalje u tekstu: Udrženje DPI ili Udrženje), radi utvrđivanja sprječavanja, ograničavanja ili narušavanja tržišnog natjecanja sklapanjem zabranjenog vertikalnog sporazuma na mjerodavnom tržištu distribucije drvnih sortimenata, u smislu članka 39, a primjenom članka 8. stavka 1. Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja („Narodne novine“, br. 79/09., 80/13. i 41/21.; dalje u tekstu: ZZTN).

AZTN je 7. listopada 2021. u predmetu KLASA: UP/I 034-03/21-01/005 po službenoj dužnosti pokrenuo postupak utvrđivanja narušavanja tržišnog natjecanja zlouporabom vladajućeg

položaja u smislu članka 39., a primjenom članka 13. ZZTN-a protiv HŠ-a. Istovremeno, vezano uz dio inicijative zaprimljene u AZTN-u 17. lipnja 2021. koji se odnosi na sklapanje zabranjenog sporazuma u smislu članka 8. ZZTN-a , otvoren je novi upravni predmet, gore navedene klase u kojem je donesen navedeni zaključak o pokretanju postupka od 14. travnja 2022.

Povod za pokretanje postupka bila je inicijativa poduzetnika Massive Panels d.o.o., OIB: 07775577984 sa sjedištem u Velikom Bukovcu, Dravska ulica 24 zastupanog po punomoćeniku [...] (dalje u tekstu: Massive Panels ili podnositelj inicijative) zaprimljena u AZTN-u 17. lipnja 2021., u kojoj se, u bitnome, navodi kako je 15. prosinca 2017. došlo do izmjene modela raspodjele drvne mase kojeg su potpisale za HGK, Udruženje DPI s jedne strane i HŠ-e kao monopolist koje raspolaže drvnim masom s druge strane pod nazivom „Pismo razumijevanja za ugovaranje okvirnih i godišnjih ugovora za kupoprodaju trupaca“ (dalje u tekstu: Pismo razumijevanja).

Na njegov zahtjev, HŠ-e su mu dostavile zapisnike Povjerenstva za praćenje Pisma razumijevanja.

Podnositelj inicijative navodi kako iz sadržaja svih dobivenih zapisnika proizlazi kako neovisno o svim dokumentima, Pismu razumijevanja i njezinim odredbama inkorporiranim u interne akte HŠ-a, a kojima se nastojalo kroz ugovaranje okvirnih i godišnjih ugovora za kupoprodaju trupaca implementirati na tržište Strategiju razvoja drva i proizvodnje namještaja RH 2017. do 2020. (dalje u tekstu: Strategija), čiji je glavni cilj trebao biti da međusobnim odnosom šumarstva, prerade drva i proizvodnje namještaja kroz ruralni razvoj, osigurati ekonomsku, socijalnu i prostornu koheziju RH te na taj način stvoriti pretpostavke za gospodarski rast, razvoj, investicije i zapošljavanje te ostanak stanovništva u ruralnim područjima, HŠ su:

- protivno svom Javnom pozivu i Odluci o načinima i uvjetima prodaje trupaca, odlučivanje o prigovorima prepustile Povjerenstvu za provedbu Pisma razumijevanja,
- Povjerenstvo sastavljeno od članova Udruženja DPI i HŠ-a je protivno cilju radi koje je osnovano, a to je isključivo radi njegove operativne provedbe, odlučivalo o kvotama koje trebaju pripasti pojedinom članu udruženja, a koja nadležnost za odlučivanje o prigovorima nije propisana Pismom razumijevanja, kao niti propozicijama Javnog poziva odnosno uopće niti jednim internim aktom HŠ-a,
- protivno odredbama Zakona o trgovačkim društvima i statutom društva prenijelo upravljačka prava na Povjerenstvo koje je odlučivalo o vođenju poslova društva, odnosno raspodjeli kvota drvne sirovine;
- članovi Udruženja kao predstavnici udruženja u Povjerenstvu su sudjelovali u odlučivanju o pravima na dodjelu kvota svojih izravnih konkurenata na tržištu na način da su izravno utjecali na podjelu kvota.

Na navode iz inicijative i zaključka o pokretanju postupka HŠ-e su se očitovali podnescima zaprimljenim u AZTN-u 7. prosinca 2021. i 25. svibnja 2022. u kojima su, u bitnome, navele kako se novim načinom raspodjele drvnih sortimenata željelo postići pravedniju raspodjelu drvnih sortimenata jer je velika većina članova bila nezadovoljna prijašnjom raspodjelom. Dodaje kako, osim od podnositelja inicijative, HŠ-e nisu imali većih prigovora na sadašnji model raspodjele.

HŠ-e navode da je u poslovnom svijetu uobičajeno i sukladno svim pravnim normama da Udruženja zastupaju svoje članove radi zajedničkih interesa, te je kao rezultat toga i nastalo Pismo razumijevanja.

HŠ-e navode da je Povjerenstvo za provedbu Pisma razumijevanja formirano radi operativne provedbe Pisma razumijevanja. Dodaju kako Pismo razumijevanja nije mehanizam kontrole HŠ-a, nego sporazum između HŠ i Udruženja DPI do kojega je došlo zajedničkim radom nakon brojnih stručnih analiza. Model raspodjele po Pismu razumijevanja funkcioniра već pet godina i jedino podnositelju inicijative ne odgovara takav način raspodjele, smatraju HŠ-e.

Kontrolu poslovanja HŠ-a provodi Skupština i Nadzorni odbor iste. Povjerenstvo prati provedbu Pisma razumijevanja i nema ovlasti da kontrolira ili nadzire rad HŠ-a kao ni poslovanja ostalih potpisnika. Nadalje objašnjava kako je partnerski odnos HŠ-a s Udruženjem DPI bio ključan za uspostavljanje i definiranje jasnih uvjeta za prodaju drvnih sortimenata te da se Udruženje DPI prvenstveno bavi problemima koji su zajednički svim poduzetnicima iz drvno prerađivačke industrije u Republici Hrvatskoj i da predlaže mjere za njihovo rješavanje. Prijedlozi takvih mjeru se redovito dostavljaju nadležnim državnim organima, a posebice HŠ-a s obzirom na poslovne odnose HŠ-a kao prodavatelja i članova Udruženja DPI kao kupca koji primarno od HŠ-a nabavljaju sirovinu za vlastitu poslovnu djelatnost. Rezultat takve suradnje i zajedničkog nastupa članova Udruženja DPI prema HŠ-a je i prethodno opisano Pismo razumijevanja u kojem su definirani osnovni ciljevi koji se tiču industrije prerade drva, i to u vidu ravnomjernijeg rasporeda sirovine te u vidu ograničenja maksimalne količine po pojedinoj pravnoj osobi, kako se ne bi dogodilo da se tržište svede na nekolicinu velikih poduzetnika, već da se da prilika i malim proizvođačima i tradicionalnim obrtima.

Također, HŠ-e navode kako su glavni ciljevi bili i donošenje i utvrđivanje jasnih, pravednih i transparentnih kriterija za dodjelu trupaca, koji između ostalog obvezuju HŠ-e te sve članove Udruženja DPI, uključujući društva Požgaj grupe. Ističu kako HŠ-e ni pod kojim uvjetima nisu ovlaštene prodavati sirovinu sukladno zahtjevima pojedinih kupaca izvan utvrđenog modela i propisanih uvjeta, a posebice nisu ovlaštene „krojiti“ model prodaje trupaca u pregovorima samo s jednim proizvođačem drvnih sortimenata.

U privitku svog očitovanja na inicijativu HŠ-e su, između ostalog, dostavile preslike svih zapisnika sa sastanaka Povjerenstva za provedbu Pisma razumijevanja od 15. prosinca 2017. nadalje.

Vezano uz zaključak o pokretanju postupka, HŠ-e su istaknule da je zaključak o pokretanju postupka neosnovan jer se u konkretnom slučaju Pismo namjere ne može smatrati vertikalnim sporazumom.

S tim u vezi HŠ-e navode kako vertikalne sporazume sklapaju poduzetnici koji ne djeluju na istoj razini proizvodnje, odnosno distribucije. Zatim navode da Udruženje DPI nije poduzetnik pa se Pismo razumijevanja ne može smatrati poduzetničkim sporazumom. Ujedno ističu da HŠ-e sklapaju pojedinačne ugovore sa svakim kupcem, a Pismom razumijevanja su načelno utvrđeni načini raspodjele drvne sirovine, dok je kupnja i prodaja regulirana pojedinačnim ugovorima.

HŠ navode kako sklapanje okvirnog ili godišnjeg ugovora o kupoprodaji trupaca obvezno je pravni odnos u kojem su HŠ-e prodavatelj, a svaka pojedina članica Udruženja DPI kupac. Stoga naglašava kako nema dogovora više poduzetnika koji bi narušio tržišno natjecanje. Također dodaje kako se u zaključku pogrešno navodi da je Povjerenstvo sastavljeno od članova Udruženja DPI i HŠ-a odlučivalo o kvotama koje trebaju pripasti pojedinom članu, te da su HŠ-e prenijele upravljačka prava na Povjerenstvo. S tim u vezi navodi da je Povjerenstvo provedbeno tijelo, a o kvotama, kriterijima i sklapanju ugovora odlučuje Uprava Društva HŠ-a, te da se ne može govoriti o prijenosu upravljačkih prava sukladno Zakonu o trgovačkim društvima. Pritom ističe da su netočni navodi podnositelja da Povjerenstvo utječe na određivanje kvota proizvodnje ili prodaje, dijeljenje tržišta i kupaca, cijene drvne mase u RH. Proizvodnja drvnih sortimenata određena je šumsko gospodarskim planovima koje odobrava Ministarstvo poljoprivrede i planovima sječa koje odobrava Nadzorni odbor HŠ-a. Isto tako

dodaje kako Povjerenstvo ne provjerava prigovore niti činjenice sadržane u prigovoru, već samo daje svoje mišljenje na prethodno provedeni postupak HŠ-a prilikom obrade prigovora.

Udruženje DPI na navode iz inicijative i zaključka o pokretanju postupka očitovalo se podnescima zaprimljenim u AZTN-u 15. prosinca 2021. putem maila, odnosno 16. prosinca 2021. putem pošte i 24. svibnja 2022. u kojima je vezano uz točku 11.2. Pisma razumijevanja u kojoj je navedeno da se formira Povjerenstvo za provedbu Pisma razumijevanja radi njegove operativne provedbe, u bitnome, navelo da je operativna provedba Pisma razumijevanja u svojoj naravi mehanizam provođenja postupka utvrđenog Pismom razumijevanja u odnosu na utvrđene uvjete i kriterije.

Prodaja drvne sirovine u nadležnost je uprave HŠ-a koja odredbe Pisma razumijevanja ugrađuje u svoje konkretne odluke. S tim u vezi uloga članova Povjerenstva iz redova Udruženja je da u tom procesu brine o pravilnoj operativnoj provedbi Pisma razumijevanja, odnosno da se Pismo razumijevanja provodi sukladno utvrđenim uvjetima. Objasnjava kako na taj način, s obzirom na to da je Udruženje DPI potpisnik Pisma razumijevanja, svojom funkcijom štiti interes članica Udruženja u odnosu na svrhu i ciljeve samog Pisma te dodaje kako u provedbi Pisma razumijevanja mogu nastati i operativni problemi za koje članovi svojom savjetodavnom funkcijom mogu predložiti rješenje koje će biti u skladu s ciljevima i svrhom Pisma razumijevanja (primjerice problemi vezani za pandemiju COVID-19 bolesti, ledolomi, vjetrolomi i sl.).

Nadalje, Udruženje DPI navodi da je Povjerenstvo za provedbu Pisma razumijevanja svoje sastanke u pravilu održavalo u prostorima uprave HŠ-a. U radu Povjerenstva od strane HŠ-a su sudjelovali članovi Uprave društva i drugi djelatnici. Od strane Udruženja u radu Povjerenstva su sudjelovala dva imenovana člana Udruženja DPI, ponekad bez drugih članova Udruženja DPI, a ponekad u proširenom sastavu u kojem su bili razni članovi Udruženja. To je ovisilo o složenosti sadržaja rada Povjerenstva, tako da su ovisno o temi pozvani članovi Udruženja DPI koji su mogli pomoći samom radu Povjerenstva. S tim u vezi, Udruženje DPI naglašava da su svi sudionici sastanka koji nisu imenovani kao članovi Povjerenstva, na sastancima sudjelovali bez prava glasa, samo stručno i savjetodavno.

Vezano uz navode podnositelja inicijative o tome da Povjerenstvo nije ovlašteno odlučivati o prigovorima protiv odluke HŠ-a na dodijeljene količine drvnih sortimenata, Udruženje DPI je navelo da Povjerenstvo ne provjerava prigovore niti činjenice sadržane u prigovoru, već samo daje svoje mišljenje na prethodno provedeni postupak HŠ-a prilikom obrade prigovora. Dodaje kako su u tom smislu Povjerenstvu na odluku dostavljeni samo razlozi odbijanja dodjele određene količine drvnih sortimenata u odnosu na uvjete poziva, te naziv podnositelja prigovora. Razloge odbijanja prigovora Povjerenstvo ocjenjuje u odnosu na uvjete Pisma razumijevanja, a ne provodi postupak odlučivanja o prigovorima. Povjerenstvo ni u kom slučaju ne ocjenjuje osnovanost prigovora ulazeći u provjeravanje i utvrđivanje činjenica u prigovoru, već samo ocjenjuje osnovanost odluke HŠ-a u odnosu na Pismo razumijevanja i uvjete poziva.

U primitku svog očitovanja na inicijativu Udruženje DPI je dostavilo, između ostalog, preslike svih zapisnika sa sastanaka Povjerenstva za provedbu Pisma razumijevanja od 15. prosinca 2017. nadalje.

Na navode iz zaključka o pokretanju postupka, Udruženje se očitovalo podneskom zaprimljenim u AZTN-u 24. svibnja 2022. u kojemu, u bitnome, navodi kako, vezano uz sudjelovanje drugih osoba na sastancima, AZTN zaključuje o postojanju indicija zabranjenog vertikalnog sporazuma temeljem same činjenice sudjelovanja trećih osoba na sastancima. Pritom HGK navodi da AZTN propušta uzeti u obzir činjenice koje u svojim očitovanjima suglasno navode Hrvatske šume i Udruženje DPI, te treće osobe od kojih je zatraženo očitovanje. U tom smislu iznosi da je suglasan stav kako su treće osobe, a koji nisu članovi

Povjerenstva, sudjelovale u radu Povjerenstva na inicijativu samog Povjerenstva, te je njihova uloga bila pružanje pomoći, odnosno konzultacija i savjeta.

U odnosu na činjenicu „proširenog“ rada Povjerenstva, HGK ponovno upućuje na činjenicu da su Hrvatske šume jedini i isključivo odgovorni za provedbu Javnog poziva u skladu s njihovom ovlasti utvrđenom Zakonom o šumama. S tim u svezi navodi da su Hrvatske šume zakonski monopolist nad gospodarenjem šumama u RH, te u tom smislu, osim isključive odgovornosti za gospodarenje šumama, smatra kako nema niti potrebe sklapati bilo kakve sporazume s drugim poduzetnicima kojim bi nastali zabranjeni sporazumi.

HGK ističe kako je upravo intencija samog Pisma razumijevanja i njegova provedba garancija ravnomjerne podjele drvne sirovine na tržištu, ali u skladu s jasnim pravilima.

U odnosu na ovlast Povjerenstva za provedbu Pisma razumijevanja, HGK navodi kako AZTN ne obrazlaže na koji način su eventualne odluke Povjerenstva utjecale, odnosno predstavljale ograničenja tržišnog natjecanja, već indicije temelji isključivo na sudjelovanju članova Udruženja DPI koji nisu članovi Povjerenstva jer se na tim sastancima odlučuje o prigovorima njihovih izravnih konkurenata. Stoga HGK zaključuje kako po stavu AZTN-a nisu sporne odluke povjerenstva, niti ih AZTN kao takve obrazlaže, već sama činjenica da su članovi Povjerenstva i druge osobe raspravljale o prigovorima kupaca drvnih sortimenata.

Nadalje, HGK objašnjava kako se ovlast Povjerenstva za provedbu Pisma razumijevanja sastoji od operativne provedbe pisma. Pismo razumijevanja sadrži određene kriterije vezane za raspodjelu drvnih sortimenata temeljem javnog poziva, te u tom smislu HGK smatra nejasnim utvrđenje postojanja opasnosti na tržišno natjecanje i u situacijama kada bi Povjerenstvo raspravljalo o određenim uvjetima i kriterijima iz Pisma razumijevanja.

HGK smatra kako AZTN ovakvim utvrđenjem dovodi u pitanje samo Pismo razumijevanja, koje je, na temelju Strategije razvoja prerade drva i proizvodnje namještaja RH 2017.-2020., odobrilo resorno Ministarstvo, a provode Hrvatske šume, kao zakonom utvrđeni ovlaštenici raspolaganja i gospodarenja šumama u RH. Razmatranje prigovora pristiglih na temelju provedbe Javnog poziva, svakako spada u operativni dio provedbe Pisma razumijevanja, dok su sve odluke koje se odnose na Javni poziv u isključivoj odgovornosti i nadležnosti Hrvatskih šuma, navodi HGK.

Tijekom prethodnog ispitivanja stanja na mjerodavnom tržištu, AZTN je, osim od HŠ-a i Udruženja, dopisima od 28. siječnja 2022. zatražio očitovanje i od četvorice poduzetnika članica Udruženja koji su sudjelovali na sastancima Povjerenstva, a nisu članovi Povjerenstva. Uz navedeno, AZTN je 22. listopada 2021. zaprimio očitovanje Ministarstva poljoprivrede.

Nakon pokretanja postupka, osim očitovanja na zaključak o pokretanju postupka, od HŠ i Udruženja je dopisom od 5. siječnja 2023. zatraženo dodatno očitovanje i dokumentacija, zatim zatraženo je očitovanje i od Ministarstva poljoprivrede, dok je podnositelj inicijative dostavio dopunu inicijative 23. studenog 2022.

II. U postupku pred AZTN-om bilo je potrebno utvrditi jesu li navedeni poduzetnici u provedbi Pisma razumijevanja od 15. prosinca 2017. sklopili zabranjeni vertikalni sporazum u smislu članka 8. stavka 1. ZZTN-a, a što bi moglo imati za poslijedicu narušavanje tržišnog natjecanja.

Pri tome vertikalni sporazum znači bilo koji sporazum dvaju ili više poduzetnika koji za potrebe sporazuma djeluju na različitim razinama proizvodnog ili distribucijskog lanca.

Naime, u članku 11.2. Pisma razumijevanja za ugovaranje okvirnih i godišnjih ugovora za kupoprodaju trupaca od 15. prosinca 2017. je određeno da se formira Povjerenstvo za provedbu Pisma razumijevanja radi njegove operativne provedbe, a sastoji se od po dva člana predstavnika svake strane potpisnice sporazuma.

U konkretnom slučaju bila je sporna provedba navedene odredbe članka 11.2. Pisma razumijevanja, odnosno sudjelovanje članova Povjerenstva iz redova Udruženja i drugih članova Udruženja koji nisu u Povjerenstvu, neovisno o tome sudjeluju li u donošenju odluka, na sastancima Povjerenstva na kojima se raspravlja i odlučuje o prigovorima kupaca HŠ-a koji su njihovi direktni konkurenti.

2. Prijedlog Hrvatskih šuma za preuzimanje obveze izvršenja određenih mjera i uvjeta, te rokova u kojima će to učiniti, u smislu članka 49. ZZTN-a

HŠ-e su iskazale namjeru preuzimanja obveze izvršenja mjera i uvjeta iz članka 49. ZZTN-a 1. ožujka 2023., odnosno nakon pokretanja postupka, a prije dostave Obavijesti o preliminarno utvrđenim činjenicama u postupku, te su dana 13. lipnja 2023. podnijele AZTN-u konačan prijedlog za preuzimanje obveze izvršenja određenih mjera i uvjeta kako bi se otklonili mogući negativni učinci njenog postupanja ili propuštanja postupanja na tržišno natjecanje te rok unutar kojega će predloženo izvršiti.

Hrvatske šume predložile su preuzimanje obveze izvršenja sljedećih mjera:

- 1) Hrvatske šume neće primjenjivati odredbu članka 11.2. Pisma razumijevanja za ugovaranje okvirnih i godišnjih ugovora za kupoprodaju trupaca od 15.12.2017. godine i odredbu članka 9.2. Pisma razumijevanja za ugovaranje okvirnih i godišnjih ugovora za kupoprodaju prostornog drva od 20. travnja 2018., te će isključiti Udruženje drvno-prerađivačke industrije pri Hrvatskoj gospodarskoj komori iz donošenja odluka i sastanaka Povjerenstva na kojima se raspravlja i odlučuje o prigovorima kupaca HŠ-a u vezi prodaje drvnih sortimenata Hrvatskih šuma. Odlučivanje je u isključivoj nadležnosti uprave društva Hrvatske šume, uzimajući u obzir rad i zapažanja stručnih službi Hrvatskih šuma.
- 2) U sklopu Hrvatskih šuma osnovano je Povjerenstvo za praćenje prodaje drvnih sortimenata putem javnih poziva, koje je nadležno odlučivati o prigovorima kupaca vezanim za moguće nepravilnosti u prodaji drvnih sortimenata putem javnih poziva Hrvatskih šuma.
- 3) Hrvatske šume će u roku od tri (3) mjeseca od dana dostave ovog podneska AZTN-u uvesti poseban program izobrazbe (edukacije) o propisima o zaštiti tržišnog natjecanja i to kako za rukovoditelje tako i za zaposlenike koji prilikom obavljanja poslova svog radnog mesta dolaze u potencijalni doticaj s tržišnim natjecanjem u bilo kojem segmentu.

Navedeni program izobrazbe (edukacije) uključivao bi:

- izradu Priručnika u vezi zaštite tržišnog natjecanja za sve zaposlene;
- internu edukaciju ključnih osoba koje sudjeluju u radu Povjerenstva za praćenje prodaje drvnih sortimenata putem javnih poziva te ostalih ključnih osoba koje obavljaju komercijalne poslove društva u vidu seminara u vezi temeljnih postulata i instituta tržišnog natjecanja, praktičnom provođenju propisa te eventualnim izmjenama relevantnih propisa; te
- određivanje i imenovanje osobe koju bi radnici bili dužni kontaktirati u slučaju da imaju osnovanu sumnju da bi pojedino postupanje ili ne postupanje moglo imati utjecaj na (ne)usklađenost s propisima tržišnog natjecanja

3. Namjera prihvaćanja i javni poziv

Člankom 49. stavkom 5. ZZTN-a propisano je da će AZTN namjeru prihvaćanja preuzimanja izvršenja mjera i uvjeta iz članka 49. stava 1. ZZTN-a objaviti na svojoj internetskoj stranici u

obliku skraćenog opisa predmeta i sadržaja mjera i uvjeta, uz poziv svim zainteresiranim stranama za dostavljanje pisanih primjedaba, stavova i mišljenja u roku od dvadeset (20) dana od dana objave poziva.

Stoga je AZTN 15. lipnja 2023., sukladno članku 49. točki 5. ZZTN-a, na mrežnim stranicama AZTN-a, www.aztn.hr, objavio namjeru prihvaćanja preuzimanja izvršenja mjera i uvjeta i javni poziv svim zainteresiranim stranama za dostavljanje pisanih primjedaba, stavova i mišljenja na prijedlog Hrvatskih šuma za preuzimanje obveze izvršenja određenih mjera i uvjeta te rokova u kojima će to učiniti. Rok za stavljanje primjedbi istekao je 5. srpnja 2023., pri čemu je AZTN putem elektroničke pošte zaprimio jednu primjedbu na objavljeni javni poziv.

Primjedbu je putem elektroničke pošte, 5. srpnja 2023., dostavila gđa. [...], koja je, u bitnome, navela kako je u konkretnom slučaju riječ o kartelu u kojem poduzetnici iz Udruženja DPI u suradnji s HŠ-a međusobno dogovaraju koga da diskvalificiraju s tendera pod okriljem Povjerenstva za provedbu Pisma razumijevanja. Također, smatra da ne može biti riječ o prihvaćanju mjera kod postupanja koje je trajalo više od pet godina.

AZTN ocjenjuje dostavljenu primjedbu neosnovanom.

Naime, suprotno navodima podnositeljice primjedbe, predmet konkretnog postupka nije bila ocjena kartela, odnosno horizontalnog sporazuma zaključenog između poduzetnika koji djeluju na istoj razini proizvodnje, odnosno distribucije.

Naime, HŠ kao prodavatelj drvnih sortimenata i članovi Udruženja DPI kao kupci tih istih drvnih sortimenata ne djeluju na istoj razini proizvodnje, odnosno distribucije. HŠ-e kao prodavatelj drvnih sortimenata djeluju na uzlaznom veleprodajnom tržištu distribucije (prodaje) trupaca dok kupci djeluju na silaznom tržištu proizvodnje finalnih proizvoda od drva. Slijedom navedenog predmet konkretnog postupka nije bila ocjena kartela, odnosno horizontalnog sporazuma zaključenog između poduzetnika koji su konkurenti, nego vertikalnog sporazuma.

4. Analiza prijedloga Hrvatskih šuma o namjeri preuzimanja obveze izvršenja mjera i uvjeta te rokova u kojima će to izvršiti

Vezano uz navedeni konačni prijedlog Hrvatskih šuma od 13. lipnja 2023. AZTN je utvrdio kako prijedlog namjere preuzimanja obveze izvršenja mjera i uvjeta te rokovi u kojima će to Hrvatske šume učiniti udovoljava formalnim uvjetima iz članka 49. stavka 1. ZZTN-a, odnosno da je isti podnesen nakon pokretanja postupka sukladno članku 39. ZZTN-a, a prije dostave Obavijesti o preliminarno utvrđenim činjenicama u postupku iz članka 48. ZZTN-a.

AZTN u smislu članka 49. stavka 4. ZZTN-a može prihvati preuzimanje određenih mjera i uvjeta iz članka 49. stavka 1. ZZTN-a u slučaju kratkog trajanja povrede, suradnje poduzetnika u postupku i predlaganja mjera i uvjeta u prvišest mjeseci vođenja postupka, a osobito ako je riječ o postupku koji se vodi protiv više stranaka, te u drugim slučajevima kada ocijeni da je prihvaćanje preuzimanja mjera i uvjeta iz članka 49. stavka 1. ZZTN-a svrshishodno radi bržeg uspostavljanja tržišnog natjecanja na određenom tržištu, a bez dugotrajnog vođenja postupka.

Prijedlog Hrvatskih šuma predstavlja dobrovoljnu mjeru i razmjeran je mogućim negativnim učincima koje bi eventualno prethodno opisano postupanje zbog kojega je postupak pokrenut protiv HŠ-a moglo imati na tržišno natjecanje, te dovodi do bržeg uspostavljanja tržišnog natjecanja na mjerodavnom tržištu, bez dugotrajnog vođenja postupka.

Predložene mjere Hrvatskih šuma, AZTN ocjenjuje dostačnim za otklanjanje negativnih učinaka i ponovnu uspostavu tržišnog natjecanja u smislu članka 49. stavka 2. ZZTN-a.

5. Odluka Vijeća za zaštitu tržišnog natjecanja

Na temelju dostavljene dokumentacije i utvrđenog činjeničnog stanja u ovom predmetu, Vijeće za zaštitu tržišnog natjecanja (dalje u tekstu: Vijeće) je sukladno ovlastima iz članka 27. i 30. točke 2., te članka 31. ZZTN-a, na 25/2023.sjednici, održanoj 20. srpnja 2023 razmatralo navedeni predmet te je donijelo odluku da se, u smislu članka 49. ZZTN-a, predložene mjere, uvjeti i rokovi Hrvatskih šuma prihvaćaju kao dostatni za otklanjanje mogućih negativnih učinaka i ponovnu uspostavu tržišnog natjecanja, pri čemu donošenjem ovoga rješenja postaju obvezni za predlagatelja.

Vijeće svoju odluku o prihvaćanju mjera, uvjeta i rokova u smislu članka 49. stavka 2. ZZTN-a temelji na tome da su Hrvatske šume surađivale s AZTN-om i nastojale uskladiti svoje postupanje s propisima o zaštiti tržišnog natjecanja.

U smislu članka 49. stavka 3. ZZTN-a rješenjem AZTN određuje rokove u kojima poduzetnik treba izvršiti mjere i uvjete iz članka 49. stavka 2. ZZTN-a, obvezuje poduzetnika na dostavu dokaza kojima potvrđuje izvršenje mjera i uvjeta u zadanom roku, te utvrđuje da nema uvjeta za daljnje vođenje postupka protiv tog poduzetnika.

Stoga je Vijeće donijelo odluku kojom se, u smislu članka 49. stavka 2. i 3. ZZTN-a, prihvaćaju mjere i uvjeti koje su predložile Hrvatske šume te im je naloženo da u ostavljenom roku dostave dokaze da su postupale sukladno točki 1.1. izreke ovog rješenja.

Nakon izvršenja mjera iz točke 1.1. izreke ovog rješenja nema uvjeta za daljnje vođenje postupka protiv Hrvatskih šuma.

Vijeće napominje kako preuzimanje obveza od strane poduzetnika u smislu članka 49. ZZTN-a nije čin priznanja povrede ZZTN-a, te da u predmetnom postupku takva povreda nije niti utvrđena.

Isto tako, prihvaćanje preuzimanja obveze izvršenja mjera, uvjeta i rokova iz članka 49. ZZTN-a nije nagodba AZTN-a s poduzetnikom niti je predlaganje istih od strane stranke u postupku priznanje povrede ZZTN-a.

Međutim, ako u smislu članka 49. stavka 7. ZZTN-a u nadzoru nad provedbom mjera i uvjeta iz članka 49. stavka 1. ZZTN-a, AZTN utvrdi da se poduzetnik ne pridržava utvrđenih mjera, uvjeta i rokova iz članka 49. stavka 3. ZZTN-a, takvo postupanje smatraće se povredom ZZTN-a, te će se to utvrditi posebnim rješenjem kojim će se izreći i novčana kazna sukladno odredbama ZZTN-a.

Slijedom svega navedenog, AZTN je temeljem odluke Vijeća, odlučio kao u točkama 1.1. do 1.6. izreke ovoga rješenja.

Budući da je u konkretnom slučaju postupak bio pokrenut i protiv Udruženja DPI, Vijeće je u odnosu na Udruženje DPI, odlučilo kao u točki 2. izreke ovog rješenja, odnosno donijelo je sukladno članku 58. stavku 1. točki 13. ZZTN-a odluku o obustavi postupka protiv Udruženja DPI budući da prihvaćanjem mjera predloženih od HŠ-a ne postoje zakonske pretpostavke za daljnje vođenje postupka protiv Udruženja DPI.

Sukladno odredbi članka 59. stavka 2. ZZTN-a, a u svezi s člankom 58. stavkom 1. točkom 9. ZZTN-a, ovo će rješenje biti objavljeno u „Narodnim novinama“, dok će se prema članku 59. stavku 3. ZZTN-a ono objaviti i na internetskoj stranici AZTN-a.

Stoga je AZTN, na temelju odluke Vijeća, odlučio kao u točki 3. izreke ovoga rješenja.

Uputa o pravnom lijeku

Protiv ovoga rješenja nije dopuštena žalba, ali nezadovoljna stranka može tužbom pokrenuti upravni spor pred Visokim upravnim sudom Republike Hrvatske u roku od trideset (30) dana od dana dostave ovoga rješenja.

Napomena:

Sukladno članku 53. ZZTN-a, podaci koji predstavljaju poslovnu tajnu izuzeti su od objavljivanja te su u tekstu navedeni podaci označeni [...].